

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásobos petítor egyszeri hirdetés 30 fill. Többszörös hirdetés jutányosabb. Nyilvánt.: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.

Kiadóhivatal: Kósch Árpád könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Életbelép a kivándorlási törvény.

Mi voltunk azok, a kik ismételtén sürgöttünk a kivándorlási törvény sürgős életbelépését, mert azt tartottuk, a mit a belügyminiszter a most kiadott életbeléptetési rendeletben mond, hogy a «nemzeti, gazdasági, jogi és erkölcsi szempontok elengedhetetlen kötelességünké tették, hogy a kivándorlásra az eddigénél szigorúbb rendeletet léptessünk életbe». Éppen azért örülünk annak, hogy a kivándorlási törvény folyó évi szeptember hó elsején életbelép. Az életbeléptetési rendelet most érkezett le a városok előjáróságához és hat fejezetből áll. Legfontosabb része a rendeletnek az ötödik fejezet, mely azt a fontos társadalmi szövet ismerteti, a mely hivatva lesz társadalmi úton hazánk legvérszűbb sebéit, a kivándorlást, enyhíteni. Ez a társadalmi szerv a *kivándorlási tanács*, a mely megalakul központilag és a vidéken is, s mindenütt a helyzethez illő, a kérdés egész egyetemét átölelő programot állapít meg, a helyi körülmények szerint, a mely a ránk zúdult új szociális veszedelmet talán elháríthatja rólunk, azt a veszedelmet, melyet görnyedve érez gazdag és szegény: a nemzeti vérvesztés következtében beálló gazdasági termelés drága, elviselhetetlen voltát.

Azt hiszszük azonban, hogy a hatóságnak a kivándorlás enyhítésére irányuló munkáját csak az esetben kísérheti teljes siker, ha a társadalom nagy érdeklődéssel fog az új feladathoz járulni és sikerére széles körben közreműködni. Abban a jóleső hitben vagyunk, hogy éppen a társadalomnak a munka vonalába

való állítása, — ha ugyan a társadalom kellő módon felismeri azt a szinte hazamentő célt, a mely munkára hívja, — segít majd meg-orvosolni a nemzeti veszedelmet.

Egy dolog mindenestre vigasztaló. *Amerika tiltó táblákat állít föl oda, azokra a helyekre, a honnan a beözönlés állandó. Parallel Európának a kivándorlást nehezítő intézkedéseivel, Amerika is hasonló és komoly intézkedéseket tesz a bevándorlás megállítására.* Úgy tetszik nekünk, hogy Amerika ide-oda hasonlít egy olyan budapesti villanyos-kocsizhoz, melyre a kalauz leakasztani készül a «Megtelt» táblát. Hogy ez így van, idézzük az amerikai SZABADSÁG című lap feltűnő helyen közölt következő sorait: «Már több ízben hírül hoztuk, hogy a mióta Williams az úr Ellis Island szigetén, a kivándorlók iránt nincsenek elnézéssel, és ha azok nem felelnek meg a törvény követelményeinek, visszaküldik őket régi hazájukba.

Sohasem figyelmeztettük honfitársainkat komolyabban, mint figyelmeztetjük most, hogy a lehető legjobban megfontolják, mielőtt útrakelnek az Egyesült-Államokba. Szól pedig ezen figyelmeztetésünk nemcsak azoknak, kik önként, saját akaratukból indulnak el hazulról, hanem azoknak is, kik az Egyesült-Államokban élve, vagy itt megletelepedve, hozzátartozóikat hozzadják ki.

Bármilyen testi fogyatkozással birjon valaki, ha pl. vak, sánta, béna, púpos, — szenvedjen sérvben vagy valamely más betegségben —, a bevándorlási hatóság kérlelhetetlenül visszaküldi. De kizárja és visszaküldi azon esetben is, ha nincsen anyagiakkal kellőleg ellátva.

Példa erre két erős, fiatal, munkabíró honfitársunk, kiket a hatóság a szükséges továbbutazási költség hiányában kizárt.

Egyébként mi már hetek óta utalunk az ekként megváltozott viszonyokra és az ezzel kapcsolatos, mindinkább sűrűbben előforduló deportálásokra. Azok tehát, kik jóindulatú tanácsunkat nem szívlelik meg és könnyelműen útrakelve, ideérkezésük alkalmával bajoknak és kellemetlenségeknek vannak kitéve, önmaguknak tulajdonítsák az ily káros következményeket.»

Ebből a kis szemelvényből és abból a körülményből, hogy a kivándorlók szigetén, Ellis Island nevű vesztégarban ezidő szerint három-ezer olyan kivándorló várja sorsát, a kiket a szigorú bevándorlási biztos nem engedett partra szállani, megállapítható, hogy a kivándorlásra vonatkozó, hirdetett szigorúságnak a fele se tréfa. Amerika palliatív intézkedésekkel korlátozza a kivándorlást mindaddig, míg a szenátus előtt lévő törvényjavaslat az Amerikában követelt nagyobb biztosítéki alap és 12 dolláros fejadó behozásával amúgy is lehetlenné teszi a kivándorlást. Mondanunk sem kell, hogy a munkaadók érdekeinek ezek a rendelkezések nem tetszetősek: az amerikai szén-, petroleum-, hús- és egyéb királyok, a kik az olcsó munkabérek következtében szerezték milliárdjaikat, nem fognak szívesen beleegyezni abba, hogy a szenátus a törvényt meghozza. Am súlyos gazdasági okok és az erős közvélemény küzdje ezt bizonynyal a milliárdosok ellenére.

Ne várjuk azonban összetett kezekkel, hogy mit tesz megmentésünkre Amerika, hanem

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

APRÓ MESÉK.

Írta: Úsz Irénke.

Élt egy kis faluban két gyermek: egy fiú és egy leány. Mindig együtt játszottak, együtt kergették a szép pilléket a réten, együtt szedték ott a virágot... ragyogó, ártatlan szemekkel egymásra mosolyogtak... és... és — megszerették egymást. Ez a boldog együttlét sokáig tartott, míg egy nap kijelentették a szülők: «Városba a gyermekekkel, felsőbb iskolába!» Nagy lett erre a szomorúság Utoljára találkoznak még a falu végén, a csobogó patakánál, sirva búcsúznak el, és akkor először és utoljára csókolják meg egymást — ajkon. Otthon azután sirtak-zokogtak — nem titokban, de mindenki szemeláttára... úgy, mint az igazi kis babák. De jött az idő, a világ nagymestere, s az idővel újabb és újabb érzések mindkettő számára.

Enyhült a bánat. főlészáradt a köny. A fiú felnőtt, nagyobb városba, más leányok közé került; a leánykát bevezették a társaságba, mint férjhez-adó nagy leányt és lassan-lassan elfelejtették egymást. A fiú egy napon házasságra lépett egy más leánnyal — a leány meg felesége lett egy más férfinak. Mindakét pár boldogan él. Be van töltve lelkük érzéssel. De vannak órák, egész délutánok, midőn szórakozás vagy munkaközben egy-egy pillanatra visszatér emlékeztetükbe — a mult.

Tanulság: Az első, ideális szerelem, a gyermekszerelem elperreg, mint az idő, de sohasem tűnik el úgy, hogy többé vissza ne térne.

Volt egyszer egy nagy városban egy férfi, meg egy nő. Az egyik ősrégi nemes-család sarja, de szegény, nagyon szegény; a másik nagyon gazdag polgár-családból származott. A férfi eljegyezte a leányt, pedig más szeretett; a leány nőül ment hozzá, pedig csöppet sem szerette, — egyszóval az egyik pénzzel fizette meg a szerelmét (?), a másik névért, rangért ment férjhez. És csalóka látszat, szomorú való! Az oltár előtt a pap összeadta őket az Isten és szeretet szent nevében. Az emberek meg siettek gratulálni.

Tanulság: A társadalom nem számol a belső érzésekkel, neki csak a külső forma a fő, s ha a formákat betartva tudja, vígan nyújtja az elismerés koszorúját a formahősök — az érzés-mártírok felé.

A kórház nagytermében vergődik nagy lázban, szinte haldokolva egy fiatal férfi. Tüdővésztes beteg. Láza kissé csillapul, eszmélni kezd és a föléje hajló szép, ifjú ápoló apácára nézve, suttogja: «Megörjít a nagy szenvedés! Jobban lennék és enyhülnének fájdalmaim, ha még egyszer élvezhetnék a földi szerelem gyönyöreiből; nyújtsd ide ajkaidat, ne légy kegyetlen a szegény haldoklóhoz, adj egy tiszta csókot!» A ragyogó napsugár betéved az ablakon, glóriát von az apácza szőke feje fölé. A nagy beteg összetett kézzel könyörög... Az ifjú leány lehajlik és hosszan megcsókolja a beteg ajkát... A haldokló boidogan mosolyog. Mondjátok emberek, vétkezett-e e csókkal; bűn-e, a mit tett? Avagy a legszebb érények egyikét gyakorolta e pillanatban? Mert ugyebár, a tüdővésztes ember ajkára forrott csók életveszélyes? De végre is ő Krisztus menyasszonya és mégis megcsókolta egy férfit... Halál jár a nagyterem-

ben... az apácza könyvet hullat s reszketve ül az ágy szélén... Ezt a nőt megilleti az elnevezése: «Kedves testvér».

Tanulság: Néha oly közel van egymáshoz a bűn és érény, hogy azt elválasztani, megkülönböztetni egymástól — emberi erőt meghaladó feladat.

Találkozott egyszer két fiatal lélek: egy bájos fiatal leány és egy legszebb korában levő komoly, derék ifjú. Megtetszettek egymásnak. Többször találkozza, kiismerték jó tulajdonságaikat, szokásaikat. Minden csekélységben egyezett a nézetük. Egymás lelkében találták föl a saját lelküket, nem tudtak egy napig sem ellenni egymás nélkül... egyszóval igaz, mélységes, örök szerelemmel szerették meg egymást. A férfi megvallotta szerelmét, a leány pár szóval felelt: Szeretlek! A tied leszek! Összeházasodtak és végtelenül boldogok! Úgy érezték, tavasz ébredt szívükben. Azt a fát is virágnak látják, a mely régen lehullatta már virágait, gyümölcsét. Tele lett dallal a világ! Ezer fülemilét hallottak csattogni a légtérben — pedig csak a másik csengő hangja szólalt meg, — eget, földet szerettek volna ujjongva átölelni, mert úgy érezték, mintha minden fényből, napsugárból lenne... Csupa rózsás álmom, csillogó ábránd támadt a lelkükben. Ez az, mikor az angyalok a magasban összesűnnek: «No, ezeket aztán ügyesen egymáshoz vezettük!» Ez az, mikor az Atya-Istenke is boldogan szól: «A kiket egymásnak teremtettem, azok szerencsésen fölalták egymást» és nyiló rózsát — aranyos napsugarat — fényt, boldogságot szór le rájuk. Vigyázzatok! nehogy egy gyöngédtelen szó, pillanat, perc, tán egy véletlen tekintet e két finom szerető

éző szívvel és szeretettel maga a társadalom induljon munkára, hogy honfitársainkat itthon-tartsuk nemzetünk erősítésére.

Néhány szó rendőrségünkről.

A legutóbb történt rablói kossággal kapcsolatban sok szó esett a városi rendőrségről. Voltak, a kik elismerőleg nyilatkoztak a rendőrök buzgalmáról, és voltak, a kik tisztán őket okolták azzal, hogy a tetteseket nem sikerült mindezekig elfogni. Nem vagyunk ugyan illetékesek arra, hogy e két feltevés fölött döntsünk, azt azonban megállapíthatjuk, hogy rendőrségünk — tekintve különösen a meglehetősen csekély személyzetet — ez alkalommal is minden igyekezetével szolgálta a köz érdekét. *Halmi* h. rendőrkapitány is, bár munkája még eddig eredményre nem vezetett, mindenki által ismert ügyességével igyekezett most is eleget tenni kötelességének, s a mi hiba történt, nem az ő mulasztásából eredt. De vajmi keveset ér a vezetőség ügybuzgalma, fáradhatatlan munkája, ha megfelelő erővel nem rendelkezik, s a felszerelés hiányos.

Legjobb volna s most már illetékes helyen is komolyan tárgyalnak arról, hogy a rendőrséget államosítsák. De hogy *mikor* valósul meg e terv, azt nem tudhatjuk. Addig is föltétlenül intézkedni kell, s valami megoldást találni arra, hogy az élet- és vagyonbiztonság, valamint a rend fölötti őrökést biztosabb alapokra fektessük. Értesülésünk szerint a legközelebbi városi közgyűlésen indítvány fog tétetni oly irányban, hogy a csendőrség végezze, illetve vonassék be a rendőri teendők végzésébe a város területén. Azon szempontból helyesnek tartjuk e tervet, hogy egyrészt a csendőrség létszáma és legénységének képzettsége fölötté áll a rendőr-legénység intelligenciájának s másrészt szervezettebb és fegyelmezettebb is annál; helyesnek tartjuk még azért is, mert a város képtelen annyit áldozni, hogy a szükséghez képest elegendő s megfelelő számban szervezze rendőrségét. A városi kapitánynak a hatásköre és jogköre természetesen megmaradna.

Ajánljuk e tervet az illetékes hatóságok figyelmébe, s hiszünk, hogy a főttebb — bár csak nagy vonásokban körülírt indítványt — miután tisztán a köz érdekét szolgálja, elfogadják s a körülményekhez viszonyítva, megfelelően kidolgozva, életbe is lépteti.

A kereskedők záróideje.

Talán senki sem rabja annyira foglalkozásának, mint a kereskedő, a ki közvetlenül a fogyasztókkal van érintkezésben. Nemcsak hogy finomnak, udvariasnak, bizonyos tekintetben műveltnak, szolgálatra késznek kell lennie, de megköveteli tőle a társadalom is, hogy a kereskedő ott legyen minden humánus, kulturális mozgalomban, még pedig nemcsak mint szemlélő, hanem mint adakozó és együttműködő.

lélek közé furakodjék, mert hajl ha ezután ki is békülnek, mégis egészen más lenne a világ ezután számukra!

Tanulság: A szerelem szerintem üvegből van! Menyire szeretjük egymást és úgy-e, mégis mindig azért remegünk, hátha elejtjük és széttörük. Bizony sokszor egyszeri leesésnél is már izzé-porrá zúzódik... az üvegszilánkokat pedig — nincs a világnak az a tudós professzora — a ki még egyszer egészszé tudná tenni!

Levél a zöld országból.

H... , 1909. aug. 10.

Már többször nyaraltam Eperjesen. Az idei nyáron is ott akartam fővárosi fáradt idegeimet megreparálni; azért from e sorokat Eperjesre, azzal a szerénytelen utógondolattal, hátha valami tanulság is akad bennük.

Hogy az utolsó pillanatban mégis miért jöttem idegen országba, annak egyéb okokon kívül a vágy, a kíváncsiság volt a főoka: látni, hogy milyen a világ máshol? Mert csak akkor tudja az ember a hazai jót megbecsülni, ha máshol rosszabbat is látott, és a rosszat felismerni, ha jobbat is élvezett.

Mikor Stájerországot emlegettem, ismerőseim mind

De maga a kereskedő is szinte telhetetlen munkájában önmagával és alkalmazottaival szemben. Ezért igyekszik üzletét minél előbb hozzáférhetővé tenni a közönségnek és szívós makacssággal igyekszik kihúzni a munkaidőt ameddig csak lehet. Nálunk pl. este 8-ig.

Ez a rengeteg hosszú idő nincs hasznára a kereskedőnek, a boltosnak, és nincs rá szüksége a közönségnek. Mert a fogyasztást nem fokozzák a kinyitott boltok. Senki sem azért megy az üzletbe, mert már, vagy még nyitva van, hanem, mert valamely irányú szükségletet kell fedeznie. Ezt pedig akkor is megtenné, ha az üzlet nem esti 8 óráig, hanem, mondjuk, csak 6-ig volna nyitva. És ha esetleg egyik nap már nem volna a beszerzésre ideje, biztosan megteszi a következőn, és pedig ugyanannál a kereskedőnél, a kihez bizalma, szokása, vagy egyéb ok vezetni szokta.

De meg a publikum ez irányban szoktatható is. A mint tudja, hogy a postára csak bizonyos ideig mehet, úgy alkalmazkodik a boltok kiszolgálásának idejéhez is; és napi szükségleteit idejekorán fedezni fogja akkor, a mikor a kereskedő rendelkezésére áll.

Ezért bizonyos irigységgel nézik a kereskedelmi alkalmazottak, mikor d. u. 6 órakor az iparosok felszabadulnak testi munkájuk alól, hogy a nap hátralevő idejét tetszés szerint tölthessék, míg a boltosok csak 8 órakor válnak szabadokká. Azt az ellenvetést nem fogadjuk el, hogy az iparos munkája terhebb. Minden munkát súlyossá tesz a folytonosság és a hosszú munkaidő.

De a mint kimutattuk, nincs szükség a boltok nyitvatartásának idejét gummiszerűen nyújtani. De arra meg igenis szüksége van az alkalmazottnak, hogy néhanapján ő is emberi voltokra emelkedheszenek, hogy családjukkal is együtt lehessenek naponként, hogy a társas együttélés nyújtotta szellemi élvezetektől szintén kivehessék részüket.

Okos volt Nagy Károly császár, a ki úgy osztotta be idejét, hogy három, nyolcz-nyolcz óráig égő gyertya szerint igazodott. Az egyik gyertya a munkáé, a másik a szórakozásé, a harmadik a pihenésé volt. A mai szocialista-jelszavak nem újak már, Károly is alkalmazta őket. Igaz, hogy ő császár volt. De akár mint nézzük ezt a kérdést, egy bizonyos, az, hogy minden embernek joga van követelni, hogy olyan foglalkozást nyújtsanak részére, melylyel testi és szellemi egészségét megőrizheti. A kereskedőnél tisztára méltányossági kérdés, hogy a közönség, legalább nyáron, a testet és lelket élő hosszú üzleti szolgálatról fölmentse. És bizonyos dolog az, hogy a közönség hamar megszokná és méltányolná az új rendet, az üzleteknek nyáron át korábban való bezárását, és vásárolni valót hamarabb szerezne be. Min áll tehát a kereskedők nyári robotjának mai súlyos kényszere? Azon áll, hogy a kereskedő urak legyenek szolidárisak. Körözzenek egy ívet maguk között és állapodjanak meg, hogy a nyári hónapokban kivétel nélkül este 7 órakor üzleteiket bezárják. Ha erre egyetemlegesen elkötelezték magukat, akkor — a nélkül, hogy bárkinek ebből kára származnék — keres-

azzal fogadtak: oh! ott nagyon szép, kellemes és olcsó. *Szép, kellemes és olcsó!* No, ez már valami. Ennél többet egy nyaralóhelytől nem is lehet kívánni. Mondok: ezt meg kell tapasztalnom.

Itt vagyok tehát a «zöld» Stiriában és élvezem a jót, a mit nyújt, és szidom a rosszat, a mivel bosszant. Mindakettőből akad itt is, mint mindenhol a világon, csak az egyikből több van itt, a másikkól ott. Ezek összegéből alakul ki az általános vélemény, az a kép, mely valamely vidéket jellemez és ezzel fölemel vagy leránt, a szerint, hogy a fenti három jelzőből hányat alkalmaz reá. Otthon Stiriát mindhárom jelzővel emlegetik. Vajjon indokolt-e ez a dicséret, avagy csak amolyan magyar idegen-imádás?

A nyaralást illetőleg sokat hallottam ugyanis, hogy mindenütt jó, de legjobb *nem* otthon. Sajnos, a magyarban megvan a hiba, hogy könnyen vizet prédikál és bort iszik, a hazát emlegeti és külföldre megy nyaralni. A hiúságról és divatról, mely a gazdagokat külföldi fürdőkre viszi, ezúttal hallgatok, mert arról úgyis elég szó esik a sajtóban. De a művelt középosztály külföldieskedésének már komolyabb alapja van. Itt főleg a takarékoság dolgozik, mely a s épet és kellemeset

kedők és alkalmazottak felszabadulnak pályájuknak a most szinte elviselhetetlen robotjától, kellemessé teszik a nyarat maguknak és családjuknak, a közönség pedig az új rendet csak helyeselni fogja.

H I R E K.

— **Ő fensége Lipót Salvator főherczeg,** a ki, mint a tűzértség főfelügyelője, jelenleg Lapispatakon időzik, augusztus 13-ikán este városunkba érkezett s a Fekete-sas szálló kioszkjában időzött esti 1/2 11 óráig. A kioszkban jelen volt a helyőrség tisztikara is.

— **Kinevezés.** A vall.- és közoktatásügyi miniszter *Strachon* Ilona okl. óvónót a bányavölgyi óvodához kinevezte.

— **Szakfelügyelők kinevezése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter 1909. szept. 1-jétől 1911—12. tanév végéig terjedő időre az Eperjes, Bártfa és Kisszében városokban levő ipariskolákhoz *Thiering* Gusztáv késmárki ipari-szakiskolai igazgatót, az eperjesi tanoncziskolához pedig *Fónás* János ny. felsőkereskedelmi iskolai igazgatót nevezte ki.

— **Jutalmazás.** A földmívelésügyi miniszter *Rács* Sándor bártfai gazdasági ismétlőiskolai szaktanfót, a gyümölcsfatenyésztés körül elért sikereinek elismerésül, 200 korona jutalomban részesítette.

— **Házasság.** *Hvoszdovich* Pál eperjesi kir. törvényszéki jegyző augusztus 15-ikén d. e. 11 órakor *Thrór* Gyula és neje sz. *Kósch* Lujza leányával *Lenkél*, az eperjesi evangélikus templomban házasságot köt.

— **Értesítés.** A tiszai ág. hitv. evang. egyházkerületi Kollégium főgimnáziumában a beiratások szeptember 1., 2. és 3. napjain történnek; a tanítás szeptember 4-ikén kezdődik. A javító-, felvételi és magánvizsgálatok augusztus 31-ikén folynak le. A tandíj az egész tanévre 50 kor., mely két részletben fizethető: a beiratáskor és február 1-jén. Ezenkívül minden tanuló fizet vegyes-díjak címen 13 kor.-t, illetve az előző beiratkozók 17 kor.-t. A mult isk. évben 40 tanuló részesült egész-, illetve fél-tandíjengedésben, vallásfelekezeti különbség nélkül. A koll. főgimn. növendékei vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a kollégiumi tápintézet kedvezményeiben. A tápintézet egész évi díja ebédért és vacsoráért 160 kor., csupán ebédért 90 kor. Ezen díjakból elengedésnek is van helye. A főgimn. tápdíjengedéseknek összege a mult évben 800 kor. Intézeti és más jellegű ösztöndíjat, prémiumot élvezett a mult tanévben 50 tanuló 4742 kor. összegben. Van azonkívül a Kollégiumban több ösztöndíjalapítvány. Eperjes, 1909. augusztus havában. *A főgimnázium igazgatósága.*

— **MA** tartja meg a «*Rokkantegylet*» nagyobb-szabású nyári mulatságát a Rákóczi Körben, mely iránt városzerte nagy az érdeklődés. Belépőjegyek elővételben 1 koronáért válthatók.

minél olcsóbban akarja élvezni, és ha otthon nera találja meg, hát külföldön keresi. Ezt a kényszerült hazafiatalanságot az igények önzésének nevezhetjük, a mely ellen szavakkal hiába küzdünk, mert a zsebet okoskodással meggyőzni nem lehet. Itt tettekkel kell segíteni, vagyis kirántani az okokat a panaszok alól. És lehet is segíteni, csak akarni kell!

E fürmedvényes bevezetés után visszatérek Stiriába, mely a «zöld» jelzőt sok erdejével érdemelte ki. Hegy, völgy, erdő, mező váltakozik egymással a legnagyobb tarkaságban és e tarka változatosság jól esik a szemnek. Sőt éppen az teszi széppé ez országot, hogy nem nagy darab összefüggő erdőt és mezőt látunk, hanem apróbb darabokat minden rendszer nélkül váltakozva, közbe pedig mindenfelé falvakat és egyes házakat (tan-nyákat) fel a legnagyobb hegyek tetejéig. Így aztán minden irányba kellemes erdei kirándulásokat tehet a nyaraló közönség sétálva, a mi nagy előny azokra nézve, a kik a ferasztóbb turisztikát nem szeretik. Tudják is a stájerok, hogy a közönségnek járkálás kell, mert gondjuk van reá, hogy jelzéssel ellátott turistautak vezessenek minden érdemesebb kirándulohelyre, a közelebbi erdőkbe pedig jókarban tartott árnyas séta-

„BITUMINA“

kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. — „Bitumina“ régi zindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Csakis

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, EPERJES.

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

— T E T Ő F E D Ő A N Y A G. —

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és „Bitumina“ régi zindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Csakis

— A szabóipari tanfolyamról.

Péterffy Lajos kereskedelemügyi min. tanácsos Vig Albert iparoktatási főigazgató társaságában a szabóipari tanfolyam megtekintésére aug. 11-ikén, szerdán városunkban időzött, s a látottak fölött legnagyobb megelégedésüket fejezték ki.

— **Eperjes tanulóifjúsága.** Az 1908/9. tanévben az itteni iskolákat és tanintézeteket 3011 fiú és 1420 leány látogatta.

— **Szülők figyelmébe** ajánljuk Róser tan- és nevelőintézetét Budapesten (alapított 1853-ban). E kitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztályú felsőkereskedelmi iskolát, mely teljesen egyenrangú az állami, községi és testületi felsőkereskedelmi iskolákkal és 4 osztályú polgári iskolát. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos nevelő-internátusba telvéhetnek. Értesítést küld Róser János igazgató, Budapest, VI., Aradi-utca 10.

— **Halálozás.** Hortulányi Andorné Havrilla Mária augusztus hó 11-ikén, életének 72-ik, házasságának 50-ik évében Eperjesen elhunyt. A megboldogultban Dobránszky Endre, gölncibányai vasúti állomásfőnök, anyósát gyászolja.

— **Szengyógyintézet van Miskolc**on a csabai-úti szanatóriumban.

— A multheti rablógyilkosság

még mindig lázas izgalomban tartja városunk egész lakosságát. Rendőrségünk, karöltve a csendőrséggel, megfeszített erővel nyomoz, sajnos azonban, eddig kevés eredménnyel. A rablógyilkosságról értesítette a rendőrség az ország összes rendőrhatalmait és a csendőrséget az első körözvényen kívül még két pótkörözvény útján. A körözvényekből közöljük a következőket: Az aug. 6-ikán kiadott első körözvény tudatja, hogy f. évi augusztus 6-ikán, d. u. 1/25—5 óráig terjedő időben özv. Glück Johanna eperjesi ékszerésznőt — a míg üzletvezető fia, Lajos, a rokonainál időzött — ismeretlen tettesek meggyilkolták, vagyis vásárlás ürügye alatt ketten a boltjába bementek, az ajtót betették, Glückné egy hegyes burkolókövel, a mely sima volt és ügylátszik levélnehéztőnek használtott, fejbavágták s a nyakát, torkát balról egészen a csontig beretvéval, vagy éles késsel elmetstették, ezután pedig a kirakattól 20 drb vegyes, 20—40-koronás arany-nyakláncot és 2 drb fekete bársony, 30—35 cm. nagyságú tokban 360 drb különböző köves, a 20 kor. értékű férfi- és vegyes aranygyűrűt elraboltak és elmenekültek, a nélkül, hogy a nyitva levő fiókból a készpénzt, vagy az üzletből más ékszereket is elvittek volna. Az összes érték 7800 kor. Táviratok még augusztus 6-ikán este szétküldettek. A nyomozás eddigi adatai szerint a rablógyilkosok ketten voltak; úri ruhában járnak; Glückné fiának távozása után, körülbelül 1/25 óra után a boltba bementek, betették az ajtót, a rablógyilkosságot elkövették és észrevétlenül elmenekültek. Az egyik tettes középmagas, körülbelül 25—30 éves, borotvált arcú, barnás bajszú egyén, ki világos barnás öltönyt viselt, de, hogy milyen kalapja volt és milyen ruhát viselt a

társa, azt B. A., itt látogatásban levő magánzó nem képes bementeni; mert midőn azokat látta a boltba bementeni, azt hitte, hogy valamit vásárolni mentek s azért velök nem is törődött s a járdán tovább sétált. A másik, aug. 8-ikán kelt pótkörözvény szerint az újabb gyanú két idegen egyénre irányul, a kik aug. 6-ikán (pénteken), délután 5 óra tájban, egy nyilvános házban vagy 10 percig voltak, izgatottaknak látszottak s Eperjesről, valószínűleg gyalog, a legközelebbi állomásig megszöktek. Ezeknek a személyleírása a következő: Az első, az alacsonyabbik: középtermetű, 35 év körüli, beretvált, tojásdad arcú, szőkehajú, szőke, vereses, majdnem lelógó bajszú, szürkeszemű, rendes orrú, magyarul és németül beszélő egyén, a ki világos-kékébarna ruhát, pepita felkapcsoló túristasapkát és fekete bőrkamaslit (nadrágvédő) viselt. Ez az egyén az ottlevők kérdészködésére azt mondta, hogy ő hentes. Volt arany-, két zsebre kapcsoló óraláncza, ezüstórája, egy világos-piros köves aranygyűrűje, egy sodrott, lánczalakú és egy vékony aranygyűrűje három kék kövecskével az ujjain, de az egyik kövecskéje hiányzott. Ennél volt egy meglehetősen nehéz, olyan nagyságú kezetta, a melyet a kabátzsebében hordott, barnásszínű papirosba göngyölvé és spárgával átkötve. A második valamivel magasabb termetű, 45 év körüli, borotvált, kerekarcú, dús, már szürkülő hajú és hasonló, talán angolosan nyírott bajszú, feketeszemű egyén, barna, koczkás öltönyt (kamasli nélkül), kerek, szürke puha kalapot viselt, magyarul és szépebbi dialektusban németül beszélt, azt mondta, hogy ő marhakereskedő és hogy majd egy hónap múlva ismét vissza fognak jönni. Ennek is volt hasonló kezettája. Alig 8—10 percnyi időzés alatt az illetők feketéztek s 1/4 óra tájban elisiettek, mondván, hogy vonattal kell hazamenniök, de nem mondták, hogy hová. A mennyiben azon napon Eperjesen országos állatvásár volt, nincs kizárva, hogy azok, bár a vonatokhoz rendőri közegek ki voltak küldve, sőt két rendőri közeg a Kisszeben felé induló vonattal megfigyelés végett utazott, miután akkor ezen személyleírással nem rendelkeztek, a sok utas között valamire elutaztak. Miután pedig végül hasonló leírású egyének a gyilkosságot megelőzőleg Eperjesen az ékszerészek viszonyairól tudakozódtak, a kirakatokat szemléltek, sőt G. T. ékszerészhez be is akartak menni, midőn a neje egyedül volt, azon gyanú forog fenn, hogy ezen két, jó ruhában járó gyanús egyén követte el a rablógyilkosságot, hogy ők a gyűrűket a tokokból valamelyik rejtekhelyen kiszedegették, a maguknál levő dobozokba elhelyezték s a tokokat és a véres kést valahol talán vízbe (kútba) dobták. A gyanú ezen okból mészárosokra vagy hentesekre irányul, mert a nyakmetszés hosszú, éles késsel ejtetett s a bűnjelt képező kő olyan zsíros és sima, a minővel a mészárosok a húsvágótökeket szokták simíttatni. — A harmadik, aug. 12-ikén kiadott körözvényben tudatja a rendőrség, hogy bár eddig több egyén előállított, a tetteseket eddig kézrekerítenie nem sikerült, azonban az elrabolt gyűrűk kiürített tokjai (etui) Eperjesen, a vasút mentén a bok-

rokban elrejtve, illetve egy zabbal bevetett táblán teljesen megrongált állapotban, elhányva tegnapi napon megtaláltattak s azonkívül a vasúti áteresz alatt egy bevészelt, vastag papirboríték találtott, a mely tárgyak egyúttal az országos bűnügyi nyilvántartó-hivatalnak Budapestre elküldettek. A csendőrséggel folytatott nyomozásnál oly gyanú merült fel, hogy a tettes egy fogtechnikus lehet, a ki rövid ideig Eperjesen tartózkodott, hétfőn, f. hó 2-ikán A. I. vendéglőstől — számlájának kiegyenlítése nélkül és bizonyítványainak hátrahagyásával — megszökött, pénteken, f. hó 6-ikán délelőtt pedig Sz. L. fióküzletében borotválkozott, és hogy a B. N. által bementett személyleírás némileg ráillik. Neve állítólag Engler Dávid, született Bukovina Dornawatra községében 1892 évi szept. 6-ikán, Czernovitzban a kereskedelem-iskolába járt, zsidó vallású, közép, czingár termetű, hosszás, borotvált arcú, gesztenyebarna, fényes, hosszú, hátrafésült hajú, barnaszemű, kis barna, felsőrü bajszú, beszél németül, oláhul s románul és magyarul ért, s betű helyett sz-et mond. Ruházata barna — talán koczkás — öltöny, szűk nadrág és kemény, fekete kalap Idejövetele előtt Bécsben és Miskolcra tartózkodott s távozásakor az útirányt Lembergbe vagy Pozsonyba emlegette. Az egész Felvidék rendőrsége munkában van, hogy elfogja a tettest s — úgy látszik — a sátoraljai helyi rendőrség is bőven veszi ki részét ebből a munkából. A sátoraljai helyi rendőrség ugyanis megállapította, hogy a rablógyilkosság idejében egy sötét multú csavargó, az új helyi templomrablás tettese: Orosz Miklós Eperjesre utazott. A rendőrség a körülmények ez összetalálkozását nem tartja véletlennek s úgy sejtí, hogy a notórius Orosz Miklósnak éppen a gyilkosság megtörténte idejében Eperjesre való utazása s ott-tartózkodása kapcsolatban van a gyilkossággal. Mivel a sátoraljai helyi rendőrség jól ismeri Orosz Miklóst, a rendőrség négy tisztviselője kémutazást tesz letartóztatása céljából. Lapunk multheti számában megírtuk, hogy a mikor a meggyilkolt özv. Glück Dávidné fia, Lajos, rokonaitól hazajöve, anyját a földön elterülve találta, rögtön orvosért rohant. Nemsokára meg is találták dr. Ferbstein Márk várm. főorvost, ki, midőn a helyszínen megjelent és a földön fekvő Glückné megpillantotta, azonnal konstata, hogy itt gyilkosság történt, személyesen sietett a közeli rendőrségre és a rendőrkapitányval együtt tért vissza a tett színhelyére, hol azután a gyilkosság nemét konstata. Az a hír, hogy a főorvosnak tudomása lett volna arról, hogy előtte már más orvos járt ott, ki szívészűhűdést állapított volna meg a halál okául, nem felel meg a valóságnak. A rendőrkapitány elrendelte azután a hullának az izz. temető hullaházába való átszállítását, az üzletben pedig, mikor az ügyész és a vizsgálóbíró megjelentek, sajnos, már mindent eltakarítva találtak. Másnap délelőtt ejtetett meg a bonczvizsgálat, dr. Horovitz Imre tvsz., dr. Weisz Jakab orvos, valamint Balpataky József vizsgálóbíró, Hvozdovich Pál jkvvezető és Kertész Jenő csendőrfőhadnagy jelenlétében. A bonczvizsgálatnál a hulla hátsó koponyacsontját betörve találtak, a nyakon pedig egy 15 cm. hosszú, a

utak visznek, ott pedig padok és asztalkák fogadják a pihenni vágyókat.

Ezek az általános vonások. A mi kis városkánkat nem is említtem különösen, mert ennyit kevés nagyobb város tett és tesz az idegenek kedvéért, mint H. város, a melynek pedig csak 2500 lakója van. Remek városi park, árnyas és vadregényes sétautak, szép nagy uszoda, a lakosság kedves és barátságos viselkedése stb. mind alkalmasak arra, hogy az itt-tartózkodást megkedveltesse. Szinte jól esik az embernek, hogy a nép léptenyomon köszön az ismeretlennek is; a piczi gyerekek vekonyhangú „sztihand“-ja is azt mutatja, hogy már a gyereke beleöltik a kedélyességet és a mások tiszteletét. De a másénak a tisztelete is nemzeti vonás itt. A lopás ismeretlen fogalom, sőt kéregető koldust sem láttam e nyáron.

A szépről és kellemesről szoltam eddig; átértek most a harmadik jelzőre, az *olcsó* fejezetére. Ide tartozik a lakás és ellátás. Főleg a lakás az, a melynek az ára és minősége a nyaralót elsősorban érdekli. Hát bizony itt kőháza van az utolsó parasztnak is, és mind szépen befuttatva szőlővel, az ablakok tele virággal. Köröskörül pedig annyi a gyümölcsfa, hogy alig látni a házat. Az almabor hazája ez, ezért a sok almafa és ezért olcsó is a gyümölcs.

A mi a lakások árát illeti, ez az, a mi leginkább csábítja a magyart ide. Hasonló viszonyok között ilyen olcsón alig kapni lakást hazánkban. Főleg sok itt a kisebb-nagyobb szálloda, melyek szolid berendezésük mellett szolid áráikkal is csábítják a nyaralókat. Elhiszi-e valaki otthon, hogy itt szállodában havi 36 koronát fizetek egy szép szobáért két ágygyal és minden egyéb butorral, sőt kiszolgálással és villanyvilágítással együtt? Természetesen ágyneművel (ruganyos matraczczal) érte, mert itt általában ágyneművel értendő minden lakás, nemcsak a szállodákban. Ez olyan előny, a melyet mindenki méltányolni fog, a ki valaha nyaralni indult, ágyneművel az egész család számára; mert hazánkban csak szalmazsákokat kap a nyaraló, néha kukoriczalevéllal töltve.

Az élelméztet illetőleg azt tapasztalom, hogy itt nincs annyira divatban az otthonfőzés, mint hazánkban. De minek is törje magát a feleség még az üdülésre szánt időben is a főzés gondjaival, mikor itt a sok szálloda és vendéglő, a hol elég jól és olcsón lehet megélni. Persze nem magyar a koszt, de megehető; az árak pedig nem a főváros első vendéglőinek árjegyzékéi szerint vannak megszabva, hanem méltányosan, a helyi viszonyokhoz alkalmazkodva. Magyaros főzélekek és tészta ugyan alig találhatók, de a ki a húst

szereit, itt ehetik eleget, mert olcsó. A különböző előnevű gollaschokban sincs hiány, de ezeknek a magyar gulyáshoz kevés közük van, inkább a pörköltöz állnak közelebb, némi tejfölös generálszafittal; különben néha jók is, bár itt is csak a hamupipőke szerepét játszzák, mint otthon.

Ha mindez előnyöket tekintetbe vesszük, csodálható-e, hogy itt annyi magyar szót hallunk léptenyomon? Az igazat megvallva, jól esik a magyar fülnek magyar hangokat hallani ez idegen világban, de rossz esik a magyar léleknek, mely azt kívánja, hogy mindaz a pénz, a melyet ide cipelünk, hazánkban maradjon. Én is csak irigységgel vegyes lelkesedéssel beszétem el mindazt, a mit itt tapasztaltam, irigyelve e boldog országot, a melyet csak dicsérettel emlegetnek, és óhajtvá, hogy bárha otthon is megtalálhatnók minde szépet, kellemesét és szoliditását. Hiszen hazánk is oly sok szép vidéke van, a mely alkalmas arra, hogy a városi lakosság nyári üdülőhelynek fölkeresse; sőt éppen ezek a vidékek azok, a melyekre, egyéb áldások híján, legjobban ráférne az a kis aprópénz, a mit a nyaraló közönség otthagyna. Csakhogy persze a fentemlített három jelzőből egyiknek sem szabad hiányoznia.

Kende István.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintegy értékelt utazásokat is kínálnak, hányas mindenütt „Roche“ eredeti csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjt)

Sirolin

Emeli az érvényet és a testület, megemeli a köhögést, váladékot, éjjeli izmokat.

„Roche“

Legjobb orvosi rendeltetés a gyógyszerészeknek. — Az érvényet és a testület.

csigolyáig terjedő vágást, mely balról jobbra egyre mélyebben hatol a nyakba és a fejet majdnem leválasztja. A szegény áldozatot vasárnap d. e. 10 órakor temették el a közönség nagy részvéte mellett.

— **Az új csatornatervezet.** Mint halljuk, az egyesek által megindított és kontemplált csatornatervezet ellen az érdekeltek közül többen felebeznek a felsőbb fórumhoz. Joguk van hozzá, noha a tervezéshez fűzött cél égető szükségén akar segíteni és roppant sok abnormitásnak és közegészségi kihágásnak akarja elejét venni, — a jelenben egyedül lehetséges módon, az önségtséggel. De ha már az illetők bármilyen okból felebeznek, akkor egyben jó példát kell mutatniok, t. i. a közegészség követelményeit teljes mértékben figyelembe kell venniök és pedánsul megóvniok. Mert csak ezzel képesek megerősíteni elfoglalt állásukat. Viszont a hatóság, nevezetesen a városi fizikus és rendőrség kísérje figyelemmel a házak udvarainak tisztaságát, de különösen azt, vajon nem-e bocsátják ki egyes házak szennyvizeiket, moslékaikat stb. az utcákra, tehát oly terekre, melyekhez semmi joguk, mert nem az övék, s ha ezt teszik, vétének ezek, az egész város jóléte és egészségéi épsége ellen, esetleg borzasztó veszedelmet idéznek a város feje fölé, kivált most, mikor a kolera mind lejjebb száll északról. Azért feltétlenül szükséges, hogy a jelzett városi hatóságok megvizsgálják az udvarokat és utcákat, s a hol ez ellen vétének, kérielhetetlen szigorral sújtásnak le, bírságotjanak. Mert a csatorna ugyan nagyon óvja a közegészséget, de pontossággal, okossággal és körültekintéssel enélkül is megóvható. De a ki nem teszi, bűnhődjék mindannyiszor, a hányszor ez ellen vét. (Beküldetett.)

— **Gallérok, kézelők** legszebben tisztítanak *Haltenberger* Béla gőzmosógógyárában. Kassa. Képviselve Eperjesen *Theiss* Ármin czég által. 1.

— **Városunk új utcáinak elnevezése.** Néhány év óta, a sok építkezés következtében, egész városrészek keletkeztek s így közönségünket bizonyára érdekelné fogja az új utcák elnevezése. Ezek a következők:

<i>Baross-utca</i> a Szél-utcából nyílik a vasúti tó felé.	<i>Károlyi-utca</i> a bártfai vasút hidjától az új katonai kórház felé.
<i>Bercsényi-utca</i> szemben a vasúti állomás épületével.	<i>Kecser András-utca</i> a Rét-utcából nyílik.
<i>Bethlen Gábor-utca</i> a Tompa Mihály-utcából nyílik a Táborhegy felé.	<i>Pulsky Ferenc-utca</i> a Deák Ferenc-utcából vezet a marhavásártér felé.
<i>Beszterdy-utca</i> a Normal-laktanya és eperjes-bártfai vasút között.	<i>Sárosy Márton-utca</i> az Arok-utczát köti össze a Bástya-utczával a Rákóczi-kör mellett.
<i>Dessewffy Arisztid-utca</i> a Kálvária-úti híd-tól a Kollégium fűvészkertjéig.	<i>Szabadság-ter</i> a Tábor út végén.
<i>Fábry Gáspár-utca</i> a Baross-utczát és Szent-László-utczát köti össze.	<i>Szekcső-utca</i> a Normal-laktanyától a csapátkórházig vezet.
<i>Irányi Daniél-utca</i> a Deák Ferenc-utca és Felső-körút sarkán.	<i>Székessy Pál-utca</i> a külső Lőcsei-úti vám mellett, a hegyikertek felé vezet.

Ezen utcákban eddig összesen 81 ház épült. Közegészségügyi szempontból sajnálandó azonban, hogy ez utcák egyikében sincs csatornázás.

— **A Rákóczi Kath. Kör** augusztus 1-jén tartott mulatságán felülfizettek még Kovaliczky Jenő 10 koronát és Matherny Gusztáv 2 koronát, melyeket hálás köszönettel nyugtáz (pótlólag) az elnökség.

— **Örizzkedjünk a szoknyás csalóktól!** Elegánsan öltözött hölgyek kalandoznak mostanában a vidéken, frók özvegyeinek felsegélyezésére könyvmegrendeléseket gyűjtve, de egyúttal könyöradományokat is ugyane célra. Az úri társadalom jószívű hölgyei — rendszerint férjük távollétében — aláírják a könyvmegrendelést, előlegezt is adnak rá, sőt a könyöradományok ívére is jegyeznek kisebb-nagyobb összeget, mert hát nyomorban levő özvegyek gyámoltásáról van szó. Figyelmeztetjük a hölgyközönséget, hogy ravasz szelhámosokkal van dolguk ez elegáns alakok személyében; legyenek óvatosak!

— **Évek óta bebizonyult tény,** hogy a *Bohn*-féle fedélcserep a legjobb tetőfedélananyag s épp ezért óvakodni kell a silány árú vételétől, hanem határozottan *Bohn*-féle cserepet követelni. III.

— **Nyugtázás.** Az eperjesi 1-ső számú m. kir. posta-, táviró- és távbeszélő-hivatal altisztai és szolgálománya által aug. 8-ikán rendezett jótékony-célú nyári-mulatságon a következő felülfizetések voltak be: Kósch Árpád 20 kor. 55 fill.; Thomae Aladár és báró Vever János 10—10 kor.; Zahler Adolf 8 kor. 80 fill.; Eperjesi Takarékpénztár, Szinyei Merse István, Eperjesi Bankgyűlet, Piller Kálmán, Korn Vilmos, dr. Beszkid Miklós, Répássy György, Windisch János, Libay Miklós és Egerer Ferencz 5—5 kor.; Porács Mátyás és br. Ghillány László 4—4 kor.; dr.

Klefner Gyula 3 korona 80 fill.; Gallitsik László és Zaborovszky Béla 3—3 korona; Kobilitz Frigyes és Antal János 280—280 kor.; Liptai Lajos 2 kor. 60 fill.; Lesskó A. 2 kor. 40 fill.; Palyó Mihály, Takáts Pál, Fuchs M., Gregor Endre, dr. Kovács, Elefánt Ferencz, Elasz N., Mikolík István, Szétsényi Ferencz, Grieger Tivadar, Klór Gyuláné, Sztankay N., Jónás János, Szeszfinomító, Horovitz Miksa és N. N. 2—2 kor.; N. N., Sztankay László, Theisz, dr. Maibaum Arthur és Bányahivatal (Opálbánya) 180—180; Schropfer A., Fotta István, Kemény Ö. és Szinák József 1—1 kor.; Gratzl András, N. N., Tamássy, Arany József, Vári József, Spira Miksa, Földesi Lajos, Zavatzky, N. N. Polacsek A., Tydor Lipót, Grieger József, Berencsy A., Altmann S., Krausz A. és Berzeviczy Sz. 80—80 fill., Popovicsné, Csaplovics és Jakab Ferencz 60—60 fill., N. N. 30 fill. Fenti szíves adakozásokért ezúton hálás köszönetet mond a rendezőség.

— **A kassai kereskedelmi és iparkamara** közhírré teszi, hogy a kereskedelemügyi miniszter megengedte, miszerint *Ungvár* városában ezentúl február, augusztus, október és december hónapok első csütörtöki napján országos állatvásárok tartassanak. Megengedte továbbá, hogy *Királyhelmecs* községben minden hétfői napon állatfelhajtás nélkül hetivásár tartassék; hogy *Szobráncs* községben a szeptember 16-ikára kitűzött országos kirakodó- és állatvásár ez évben kivételesen szeptember 22-ikén tartassék meg; hogy *Sztrophó* községben a minden hétfőn eddig állatfelhajtás nélkül tartott hetivásár ezentúl sertésfelhajtással egybekötve tartassék meg; hogy *Nagykapos* községben a szeptember 6-ikára eső országos-vásár ez évben kivételesen szeptember 20-ikán tartassék meg.

— **A Hernádszentandrás község** szőlőibe vezető közúton levő *«Beke» fahíd újraépítési* munkáinak biztosítására Abaúj-Tornavármegye alispáni hivatalában aug. 16-ikán délelőtti 10 órakor zárt ajánlat versenytárgyalás fog tartatni. A hidasnémet—zsadány—bódi törvényhatósági közút 21—22. kilométer-szakaszán levő 30. sz. Osva-híd padlózatának helyreállítási munkálatai biztosítása céljából augusztus 23-ikán d. e. 10 órakor Abaúj-Tornavármegye alispánja hivatalos helyiségében ugyancsak zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. A szobanforgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a m. kir. állam-építészeti hivatalnál megtekinthetők. — **A Magyar Fűszerkereskedők Országos Egyesülete** Budapesten (József-körút 60.) a kebelében működő *országos elhelyezett* olyformán reformálta, hogy fűszer-, csemege- és vegyeskereskedéseket, utazókat, üzletvezetőket, ügynököket, tanoncokat, üzletkasszonyokat és pénztárosnőket díjtalanul közvetít. — **A nemzetközi védjegylajstromnak** megtekintése fontos érdeke lévén a kereskedő- és iparosközönségnek, a központi védjegylajstromozó hivatal intézkedett, hogy e lajstrom a hivatali helyiségekben (Erzsébet-körút 19., III em.) az érdekelteknek rendelkezésére álljon, mert így tájékoztatja magát a kereskedő- és iparos-közönség leginkább a világon előforduló összes védjegyekről, és mert így veheti leginkább elejét annak, hogy hasonló védjegyet kérjen. — **A miskolczi 1909. évi XII. országos sörárpavásár** augusztus 24-ikén Miskolcson a vármegyeháza nagy tanácstermében fog megtartatni. A vásár üzlet-szabályzata, nevezetesen a bizományi és eladási feltételek a miskolczi, nemkülönben a kassai kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában megtekinthetők.

— **Bethesda tavának** nevezte el Pöstyén csodás gyógyerejű iszapfürdőjét Könyves Tóth Kálmán debreczeni ref. lelkész. Találóból jelzővel aligha illették még e sokat magasztalt forrásokat, melyek valóban a testamentombeli csodatevő tóra emlékeztetnek. Itt is ezrével szabadulnak meg súlyos betegek nehéz bajuktól és a testi nyomorúságot jelképező mankótól.

— **A külföldi táviratok díjainak megváltoztatása.** Az 1908. évben Lisszabonban tartott nemzetközi táviró-értekezleten hozott és július 1-jén életbelépő határozatok értelmében a külföldi távirati díjak megváltoznak. A Németországba, Montenegróba és Szerbiába szóló táviratok díja szavanként 1 fillérral emelkedik. Az emelkedést a Németországgal és Montenegróval való forgalomban az a körülmény okozza, hogy július 1-jétől kezdve Magyarország mint Ausztriától önálló díjterület vesz részt a nemzetközi táviró-szolgálatban, úgy, hogy Magyarország távirói szempontból is megszűnik Németországgal és Montenegróval szomszédos ország lenni, minek következtében az oda szóló táviratokért Ausztriának átszállítási díjakat fizetnek, a mi eddig nem volt. Szerbia az ott feladott táviratokért 7 para díjat szed, a mi

megfelel 7 fillér szódíjnak. Egyes országokba szóló táviratok olcsóbbodnak ugyan, de viszont több díj változik. Így Németországba az eddig 6 fillérből megállapított szódíj július 1-jétől kezdve 7 fillér, a díjminimum pedig (60 helyett) 70 fillér; Bulgáriába a szódíj (20 fillér helyett) 18 fillér; Dániába (25 fillér helyett) 23 fillér; Montenegróba (12 fillér helyett) 13 fillér; Nagy-Britanniába (30 fillér helyett) 28 fillér; Olaszországba (20 fillér helyett) 19 fillér; a határszéli forgalomban fennálló kedvezményes díj megszűnik; Romániába (12 fillér helyett) 10 fillér; Szerbiába (6 fillér helyett) 7 fillér, a díjminimum (60 fillér helyett) 70 fillér stb. Az egyéb változásokról az új táviratárifák, valamint a hivatalos Tarifakivonat ad felvilágosítást, a mely utóbbit bármely postahivatalnál példányonként 10 fillérért meg lehet szerezni. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesülést szerezvén arról, hogy a Németországba és Szerbiába irányuló táviratok díjminimumát 60 fillérről 70 fillérré emelik, valamint az egyes szavak táviratozási díját 6 fillérről 7-re, sürgős fölterjesztéssel fordult a posta- és táviró-vezérgazgatóságához, a melyben az üzleti köröknek ebből az okból való panaszait tolmácsolja. A sürgönyözésnek ezt a megdrágítását a kamara annál is sérelmesebbnek jelzi, mert Németország a maga táviratárifáját változatlanul hagyta s így a jövőben olcsóbban lehet Németországból hazánkba sürgönyözni, mint innen a Németbirodalomba. A kamara fölterjesztése kiszámítja a magyar kereskedelemre háramlandó megterhelést, a melyet hozzávetőleges számítások alapján évi 300.000 koronára becsül. Végül kéri a kamara a tarifaemelés mellőzését.

— **Igló könyve.** A *SZEPESI LAPOK* negyedszázados tennállásának emlékére *Telléry* Gyula szerkesztő fenti címen vasos könyvet adott ki, mely a fejlődő Igló teljesen hű képét tárja az olvasó elé. Alig van város, melynek ennél jobb monografiáját ismernék. Benne van minden, a mi egy város életében említésre méltó. Különös érdekessége az, hogy újszólván minden polgárnak megvan benne az élet-rajza, az intézmények ismertetése, méltatása. A lap közkedveltségére vet élénk fényt a kétszázal többre tehető üdvözlés és emléksor, melyek a Szepesség vezérémbereinek érzelmeit tolmácsolják a 25 év óta kulturmissziót teljesítő *SZEPESI LAPOK* iránt, melyet mai nívójára *Telléry* Gyula szerkesztő agilitása és hozzájárása emelt. Szépen emlékszik meg a lapról dr. Párvy Sándor szepesi püspök, Rákosi Jenő, ruttkai Ráth Péter, dr. Neogrady Lajos alispán, Szekula Gyula Ksod. főfelügyelő, Siposs Gyula kamarai elnök, a F. M. K. E. elnöksége, Okolicsányi Zsedényi Ede és Raisz Aladár orsz. képviselők, Clair Vilmos és még igen számosan. Függetlenül benne van az országban és külföldön szétszórta lakó, mintegy kétezer szepesi névsora, a mi széles körben kölcsönöz érdekességet a könyvnek. Megjelent nagy 4° alakban, 304 oldalon, 260 sikerült illusztrációval. Ára 5 kor. és megrendelhető szerzőnél Iglón, a pénz előzetes beküldése ellenében.

— **Az «Amerika» elnevezés eredete.** Honnan ered az Amerika szó? Általánosan azt hiszik, hogy Amerigo Vespuccira vezetendő vissza, a ki a XV-ik század végén Spanyolországba és Portugáliába jött és 1499-től 1504-ig több ízben utazgatott az újvilágban. Jelentései, a melyeket utazásairól közölt, a XVI. század elején nagy népszerűségnek örvendtek, miután meglehetősen pontos leírását, sőt elég érdekes leírását szolgáltatott az új világrésznek. Latin, olasz, francia és német nyelven jelentek meg és messze földön ismertté tették a Vespucci nevet, míg a tulajdonképeni világfölfedezőt, Kolombus Kristófot alig ismerték hazája határain túl. Ennek a körülménynek kell betudni, hogy egyre inkább Amerigo Vespuccival hozták kapcsolatba az általa leírt Mundi novi-t, míg végül Waldseemüller német tudós 1507-ben megjelent *«Cosmographiae introductio»*-jában azt ajánlotta, hogy a fölfedezett világrészt nevezzék el Amerikának. Abban a föltevésben tette ezt az ajánlatot, hogy a földrészigazi fölfedezője Amerigo Vespucci. Eddigél a földrajzi tudomány arra az álláspontra helyezkedett, hogy Waldseemüller indítványát az akkori közvélemény a magáévá tette és innen az Amerika név. Most azonban egy német tudományos folyóirat, a *Kosmos* cikket tesz közzé Wilde tanár tollából s ez a tudós kifejti, hogy ez a százados föltevés helytelen. Az Amerika név magából Amerikából származik. A mikor Gil Gonzales de Avila 1522-ben a mai Nikaraguát meghódította, Libertad és Juigalpa városok között hegyvidéket fedezett fel, a melyet a benszülöttek Ameriknek neveztek. Ez az Amerik összetétel két toltéki szóból áll: merik—, ik— nagy. Tehát valószínű, hogy az új világ a közepén lakó toltékektől nyerte mai nevét.

— **A nyár és a szenvedő emberiség.** Sok betegre kínzó hatással van a nagy nyári meleg. A nap tropikusan hő sugarai bágyasztó izzadságot váltanak ki az amúgy is elgyengült szervezetből és a betegnek nincs menekülése a kínzó hőség elől, még fürdőhelyen sem. Áll ez különösen ideggyengeségben, álmatlanságban, csúsz-, reuma- és

országokba szóló viszont több díj 6 fillérben megve 7 fillér, a díj Bulgáriába a szó- aba (25 fillér helyett) 13 fillér; 8 fillér; Olaszor- határszéli forga- egszűnik; Romá- Szerbiába (6 fillér helyett) 70 fillér vintarifák, vala felvilágosítást, a példányonként esti kereskedelmi í, hogy a Német- ok díjminimumát az egyes szavak os fölterjesztéssel ághoz, a melyben panaszait tolmá- gítását a kamara metország a maga a jövőben olcsób- ürgönyözni, mint ara fölterjesztése háramlandó meg- ámitások alapján kéri a kamara

si LAPOK negyed- lery Gyula szer- adott ki, mely a az olvasó elé. b monografiáját gy város életében e az, hogy úgy- benne az élet- néltatása. A lap kétszáznál többre Szepesség vezér- 25 év óta kultur- melyet mai nivó- sa és hozzáértése dr. Párvy Sándor Ráth Péter, dr. Ksod főfelügyelő, K. E. elnöksége, Aladár orsz. képmo- nosan. Függetlén szétosztan a, a mi széles kör- k Megjelent nagy lt illusztrációval. né Iglón, a pénz

vezés ere- szó? Általánosan vezetendő vissza, országba és Por- ízben utaztatott zásairól közzétett, égnek örvendtek, sőt elég érdekes nek. Latin, olasz, és messze földön a tulajdonképeni alig ismerték ha- nynek kell betudni, cival hozták kap- míg végül Wald- egjelent «Cosmo- otta, hogy a föld- kának. Abban a hogy a földrészt Eddigél a föld- elyezkedett, hogy a közvélemény a év. Most azonban Kosmos cikket ez a tudós kifejti, en. Az Amerika A mikor Gil Gon- raguát meghódí- zótt hegyvidéket k Ameriknek ne- olteki szóból áll: hogy az új világ ai nevé.

védő em- tással van a nagy sugarai bágyasztó elgyengült szerve- se a kínzó hőség- ülönösen idegbaj- csúz, reuma- és

ischiában szenvedőkre. Pedig adva van az enyhülés és gyógyulás módja, a mely nemcsak, hogy ellensúlyozza a hőség kínzó hatását, de biztosan helyreállítja az egészséget. A ki ezt a módot meg akarja ismerni, az olvassa el az «Értekezés a villamos-gyógymódról» című könyvet, melyet kívánatra ingyen és bérmentve, zárt borítékban küld meg mindenkinek az *Elektro Vitalizer* Orvosi Rendelő-Intézet, Budapest, Károly-körút 2., félelelet 50. sz.

— **A hazai ipar védelme.** Míg politikai téren erős küzdelem folyik nemzeti önállóságunk kidomborításáért s míg a pártok élet-halálharczot vívnak az önálló nemzeti bank felállításáért, teljesen háttérbe szorult a Tulipánszövetség által két év előtt megkezdett hazai ipar védelme. E kérdéssel már sokat foglalkoztunk és most csak az osztrák behozatal egyik jelenségéről akarunk szólni és felhívni a magyar hazafias társadalmat, hogy védje meg a magyar iparunkat. Vármegyénk Galicziával határos részein több osztrák sörgyár szállítja értéktelen gyártmányait nemcsak megyénk egész területére, de a felvidék többi vidékére is, annak dacára, hogy éppen e vidéken két jelentős sörgyárunk: a Bauernebl és Fia kassai sörgyára és a poprádi sörgyár közkedvelt gyártmányaival áll készen a fogyasztóközönségnek, s hogy mégis osztrák sörre szorulunk, azt csak a fogyasztók nemtörődősége, nembánomsága teszi lehetővé. Az általánosan elismert jóhírnevű kőbányai sörgyárakról csak a bennünket már közelebbről érdeklő, Felsőmagyarország legnagyobb és sörgyártmányairól előnyösen ismert *Bauernebl és Fia-féle kassai sörgyára* óhajtuk a figyelmet felhívni, mely gyár van hivatva a felvidéken elharapódzott osztrák sörbehozatal meggátolnival, már annyival is inkább, mert gyártmányai bátran felveszik a versenyt bármely osztrák sörrel. A mintaszerűen berendezett gyár, mely az árpaszükségletének egy részét megyénk területéről szerzi be, évenként 45,000 hl. sört termel, de modern felszerelésével ennek kétszeresét is képes gyártani. Ne adjuk tehát keservesen szerzett pénzünket külföldre, de támogassuk hazai iparvállalatainkat, mert ezáltal egy lépéssel közelebb jutunk a gazdasági önállóság megteremtéséhez!

— **Új papiranyag.** A mindinkább mutatózó papirinség szükségessé tette, hogy újabb nyersanyag után nézzenek, mely alkalmas papirgyártásra. Kísérletekkel tözeggel, gyapothulladékkal stb-vel. Habár ezen kísérletek is szép eredménnyel jártak, mégsem voltak kielégítőek. Most meg Franciaországból jó a hír, hogy egy montpellier-i tanár, Chaptal, azt a fölfedezést tette, hogy a szőlővenyige igen alkalmas anyag papirgyártásra. Az ilyen irányú kísérletek állítólag teljesen kielégítő eredménnyel jártak. A szőlősgazdáknak ezen új papiranyag, a fölfedező számítása szerint, mint új jövedelmi forrás, hektáronként 15 frank mellékjövödelmet jelent.

— **A Berger-féle orvosi és higiénikus szappan** használata 1868. év óta mindjobban növekvő elterjedtségével már a legtávolabbi helyekre is utat tört magának. Berger *kátrányszappanának* gyógyító ereje és dezinficiáló hatása ezerszeresen kipróbált. Napi használatra a Berger-féle *glycerin-kátrányszappan* nélkülözhetlen mosdó- és fürdőszappan. A *Berger-féle gyógy- és higiénikus szappan* minden bel- és külföldi gyógyszerárban kapható.

— **725 ezer bevándorló.** Minden év július első felében teszi közzé a washingtoni bevándorlási hivatal az úgynevezett «fiskális év»-nek bevándorlási adatait, a melyek minden év július 1-jétől a következő év július 1-jéig terjednek s érdekesség tekintetében felülmúlnak minden hasonló más kimutatást. A new-yorki kikötőt teljes joggal a «világ nemzetiségeinek találkozóhelye» cím illeti meg, mert nincs a földkerekségen olyan nemzetisége, a mely ne lépte volt át a new-yorki partot, a mint azt az alábbi számok felette érdekesen igazolják. Az elmúlt fiskális év folyamán 724,756 egyén érkezett oda, a kik közül a tulajdonképeni bevándorlók száma 564,743-ra rúg, a mely számból 393,682 a férfiakra és 170,791 a nőkre esik. A különféle nemzetiségek között ez a szám a következőképpen oszlik meg:

olasz	166,115
orosz	98,834
magyar	84,014
osztrák	74,645
német	22,908
angol	22,340
ájris	17,310
svéd	9804
norvég	9375
török	8353
francia	6131
dán	3807

Ez a kis táblázat többet beszél sok mindennél, és hangos igazolása annak, hogy a magyarországi bevándorlás — bár a számszerű adatok szerint a harmadik

helyet foglalja a sorrendben — mégis az első helyen áll tulajdonképpen, mert a sorrendben előtte lévő Oroszországnak hatszor-, Olaszországnak pedig kétszer annyi lakosa van, mint Magyarországnak, tehát a szóbanforgó országok nemzetiségi vérvesszesege korántsem akkora, mint Magyarorszáé. A magyarországi bevándorlás szomorú képének némileg megnyugtatóbb színezetet ad azon körülmény, hogy a 84,014 magyarországi bevándorló közül a fajmagyarok száma 27,550; őket követik a tótok 21,231-en, a németek 7314-en, a románok 6392-en, a horvátok és szerbek 4937-en, míg a fenmaradó szám megoszlik a ruthének, kisoroszkok, szászok, bunyevácok, bolgárok és sokácok között. Az összes európai bevándorlók 11,221,289 dollárt hoztak magukkal, a mely összegből a németekre 1,770,795 dollár, a magyarokra 374,284 dollár, a tótokra pedig 301,619 dollár esik. A bevándoroltak közül 102,614 egyén már előzőleg is volt ottan; 62,369 bevándorló még nem érte el 14-ik élet, 491,084 a 14 és 44-ik évek között van, míg 44 évnél idősebb 27,168 bevándorló volt. Saját maga fizette meg a jegyét 421,685, míg 153,239 egyénért rokonok fizették meg a hajójegyet. A rokonokhoz 465,407, ismerősökhöz 94,951 bevándorló utazott, míg ellenben 20,258 jövevénynek senkije sem volt Amerikában.

— **Hajfonatok és hajbetétek** kaphatók *Bulich* Ferencz színházi fodrásznál, Fő-utca 63. sz. Kifésült hajból hajfonat, hajbetét stb. három nap alatt készül.

— **Mikor lehet a kóbor kutyát lelőni?** A belügyminiszter nemrég határozatában fölmentette a tiltott lövöldözés vádjá alól azt, a ki a város belterületén éjjel az udvarába járó kóbor kutyát lelőtte, mert, a mint ez a határozat is mondja, egy kóbor kutyának az éjjeli órákban való ártalmatlanná tétele, lelővése, mikor az valakinek az udvarába tévedt, és ott nagy károkat okozhat, helyes és okos eljárás a miert senkit nem lehet büntetéssel sújtani.

— **Görvélykóros gyermekek** szedjék a «Sirolin-Roche»-t. Ez a legjobb creosot készítmény, melyet a gyermekek a legszívesebben szednek. Kitűnő hatással van az általános jó érzésre. Az orrsecretiók elmulnak és a daganatok visszamennek. Jobban használnak, mint a csukamájolaj és vas, melyekkel párhuzamosan is jó ideig használható. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Az új házadótvörvény.** 1910. január elsejével lép életbe az új házadó-törvény, mely a mostani rendszert egészen megváltoztatja. A jelzett nappal megszűnnek az eddig szokásban volt házbérelti és lakás-összeíráások, s mivel a házadó-kataszter alapját képező törzsvíveknek ezévi október hó végéig készen kell lenniök, a jövő évtől kezdve a házbér- és házostályadók kivetése a már ezen törzsvívekben foglalt adatok alapján történik. Az új törvény kötelezi a háztulajdonosokat úgy az épület állagában, mint a bérelti viszonyokban beállott változásoknak, azok megtörténtétől számított 15 napon belül való bejelentésére, hogy e változások a kataszteri törzsvívekben átvezethetők legyenek. A változások bejelentésének elmulasztása esetén a tulajdonost 1—4 százalékos pótdadó-emelésben, esetleg 5—200 koronáig terjedő pénzbüntetésben marasztalja a törvény rendelkezései szerint a kir. pénzügyigazgatóság. Viszont a háztulajdonosok javára a törvény akként intézkedik, hogy mindennemű, a házadóokra vonatkozó felszólalásaikat ezentúl a községi előjárásánál jelenthetik be, hol azok tárgyában hivatalos jegyzőkönyv vétetik fel s nem kell kérvényeket írniök régi szokás szerint a kir. pénzügyigazgatósághoz, mert az a hivatalból felvett jegyzőkönyv alapján teszi meg a további intézkedéseket. Az is tény azonban, hogy a törvény emez intézkedése a községi jegyzőkre s a városi adóügyi osztályokra újabb, nagy munkaszaporulatot hoz.

— **Bizony uraim, az nem volt csekélység!** Képzeljék csak, teljesen eltvedtem a hegymászás alkalmával; fölöttem meredek sziklák, alattam száz méternyi feketlen mélység, úgy, hogy lehetetlen előre vagy hátra menekülnöm. Hűs órán át kellett így feküdnöm és csak az volt szerencsém, hogy egy doboz *Fay-féle eredeti sződeni ásvány-pasztilla* volt zsebemben, mely nélkül hegyi-utat nem tesztek. Ezen pasztillák nemcsak, hogy megóvtak a szomj ellen, de ezeknek köszönöm mindenekelőtt, hogy ezen kalandból meghülés nélkül menekülhettem. Hegymászáshoz mindig vigyünk magunkkal *Fay-féle* eredeti sződeni pasztillákat Dobozonként 1 kor. 25 fill.-ért vásárolhatjuk minden gyógyszerárban, droguista- és ásványvízüzletben. Magyarország és Ausztria részére főképviselet: *Guntserl W. Th.*, Bécs IV./1., Grosse Neugasse 27.

— **A mezőgazdaság életkörü- ből.** Sárosvármegye alispánja a vármegyei közgyűlésnek jelentette, hogy a hosszú és kemény telet hideg és kedvezőtlen tavaszi időjárás követte, minek folytán a mezőgazdasági munkálatok csak későn: április második felében voltak megkezdhetők. A tulajdonképeni enyhe,

tavaszi időjárás csak május második felében állott be, a mi lényegesen hátráltatta a máskülönbben elég jól telet őszi vetések fejlődését. A tavaszi vetések közül a korán elvetett gabonaneműek elég jól fejlődtek; a későn elvetett gabonaneműek fejlődését azonban nagyon befolyásolta a kedvezőtlen időjárás. Különösen káros hatású volt az április közepén kezdődött, tartósan száraz és hideg időjárás. A mostoha időjárási viszonyok a legkedvezőtlenebbul a takarmányfélék fejlődését befolyásolták. Így a hosszas szárazság a rétekre nagyon káros hatással volt, és a szénatermés ez évben jóval mögötte fog maradni a tavalyinak. A takarmányfélék közül a luczerna és az első évi lőhere elég jól fejlődött, a második évi lőhere azonban csaknem teljesen elpusztult. A gyümölcsösök elég jól teleltek, a tavaszi fagyok azonban a virágzásban lévő gyümölcsösökben sok helyütt nagy károkat okoztak.

— **Amateur-fényképészeknek!** Általánosan elismert kitűnő szalon- és úti-fényképészeti készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézi-apparátusok valamint mindenféle fényképészeti cikkek *Moll A. czégnél* (Bécs, I., Tuchlauben 9, cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagyképes árjegyzéket bérmentve küld a czég.

SPORT.

Atletikai bajnoki viadal Eperjesen. Tavaly nyáron lépett be az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesület a *Magyar Atletikai Szövetségbe* azzal a kifejezett szándékkal, hogy alkalomadtán békés közremunkálójá legyen a Tornaszövetség és a M. A. Sz. között fennálló harc békés kiegyenlítésének. A harc azóta szünetel, de a béke még nincs meg. Egy lépés lesz azonban feléje mindenesetre az az atletikai verseny, a melyet a régi Tornaszövetséghez hű E. T. V. E. rendez f. é. szept. 5-ikén Eperjesen a M. A. Sz. megbízásából. A M. A. Sz. kellőképen értékelvén az E. T. V. E. sikereit a sport terén, megbízta, hogy rendezze meg a f. év őszen a *felsőmagyarországi kerület atletikai bajnokságait*. Ha számra nem lesz akkora sereg együtt, mint 11 év előtt, midőn az E. T. V. E. a Tornaszövetség hasonló versenyét rendezte, vagy az ifjúsági kerületi tornaversenyek alkalmából két év előtt, — tartalomra, belső értékre nézve azonban igen előkelő helyet foglal majd el ez a nap az eperjesi sport történetében. Találkozója lesz Debreczen, Nyiregyháza, Sárospatak, Sátoraljaújhely, Miskolcz, Kassa és Eperjes atlétáinak. Az E. T. V. E. kebelében már megindultak az előkészületek a versenyek tartalmi és külső lebonyolításának sikere érdekében, többen az egyesület régi erői is felhúzzák a szögescsipőt, a városi becsület megvédésére. A díjazáshoz elsősorban maga a M. A. Sz. járult már hozzá s azonkívül Sárosvármegye közönsége jelentékeny összegekkel. Reméljük, hogy maga Eperjes városa sem marad hátra ennek a nagyfontosságú kulturális eseménynek támogatásánál. Az E. T. V. E. erre nézve legközelebb megkeresi a hatóságokat, testületeket és meghívóival fölkeri tagjait s a város egész közönségét.

A versenyek programja a következő: 100 yardos (91 méter) síkfutás, 1/4 ang. mfdes (402 m.) síkfutás, 1/2 ang. mfdes (804 m.) síkfutás, távolugrás, magasugrás, diszkoszvetés, súlylökés. E hét verseny bajnoki jellegű. Győztesük «Felsőmagyarország 1909. évi bajnoka» címet nyeri az illető versenynemben és a M. A. Sz. aranyba foglalt ezüst-érmét. A diszkoszvetés, a súlylökés, a távol- és magasugrás még külön ötös csapatok versenyei is lesznek, a melyekben a győztes csapat egyesülete tiszteleti díjat is nyer. Külön versenyként szerepelnek még a hármastugrás, rúdugrás és gerelyvetés; azonkívül ifjúsági versenyekül a 100 yardos síkfutás, a diszkoszvetés és a távolugrás. Az érdemdíjazást általában az E. T. V. E. adja. Résztvehet bennök a felsőmagyarországi kerület egyesületeinek minden amatőr tagja, illetve növendéke. Az érkező vendégek elszállásolásáról az E. T. V. E. gondoskodik

= IDEGENFORGALOM =

Eperjesen, **BERGER** szállodájában 1909. évi augusztus 11-ikétől aug. 14-ikéig.

Molnár Adolf utazó Rózsahegy, Mandl Zsigmond utazó Bécs, Beck Miksa utazó Bécs, Weisz Mórincz kereskedő New York, Falek Miksa utazó Prága, Juncker József utazó Budapest, Bozsán József utazó Budapest, Máté Ferencz mérnök Budapest, Weil Gottlieb utazó Bécs, Pudler Sándor utazó Budapest, Havas Bertalan utazó Budapest, Szemancsik János utazó Budapest, Székely Albert utazó Budapest, Inándy Dezső utazó Budapest, Unverdorben Ewald utazó Nürnberg, Paul

Mór utazó Budapest, Steiner Jakab utazó Bécs, dr. Littmann Sándor ügyvéd Szepesszombat, Korách József kereskedő Budapest, Weisz Artur utazó Trieszt, Igmány Mihály biztosító Budapest, Rosenberg Henrik utazó Bécs, Künstler Jenő utazó Budapest, Szász László tart hadn Budapest, dr. Hirschfeld Márk ügyvéd Felsővízköz, dr. Dezső Sándor jegyző és neje Felsővízköz, Szepesházy Imre táblabíró Felsővízköz, Szabó Gyula utazó Budapest, Zima Antal lelkész és anyja Feketekút.

Vasúti menetrend.

Ervényes 1909. évi július 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló ind.	ind.	—	Csak hétfő s péntek	8 48 de	1 35 du	—	7 45 e
Hétfárs	..	—	6 00 r	9 32 „	2 24 „	—	8 35 „
Kisszeben	..	—	6 23 „	9 53 „	2 47 „	—	8 59 „
Eperjes megálló	..	—	6 57 „	10 21 „	3 20 „	—	9 30 „
Eperjes érk.	..	—	7 02 „	10 25 „	3 25 „	—	9 35 „

Eperjes ind.	4 45 r	7 10 de	10 35 „	3 52 „	8 20 e	9 45 „
Abos érk.	5 17 „	7 41 „	11 01 „	4 19 „	8 45 „	10 13 „
Kassa érk.	5 50 „	8 40 „	11 26 „	4 50 „	9 15 „	10 39 „
Budapest érk.	1 00 du	1 55 du	8 45 e	10 20 e	6 30 r	8 15 r

Szerdán és szombaton Kassáról ind. 2 50 du. Eperjesre érk. 3 52 „

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest ind.	du	6 50 r	8 10 r	1 50 du	8 10 e	10 00 e	10 15 e	2 15 du
Kassa ind.	du	2 50 „	1 20 du	4 20 du	7 10 e	5 20 r	3 20 r	7 23 du
Abos érk.	3 14 „	1 24 „	4 51 „	7 28 „	5 45 „	—	7 46 „	11 06 e
Eperjes érk.	3 51 „	1 09 „	5 27 „	8 05 „	6 23 „	—	9 00 „	11 40 e

Eperjes ind.	1 20 „	5 37 „	8 15 e	7 03 de	—	—
Eperjes megálló	1 25 „	5 42 „	8 22 „	7 08 „	—	—
Kisszeben érk.	1 57 „	6 13 e	9 00 „	7 40 „	—	—
Hétfárs	2 15 „	6 35 „	9 35 „	8 03 „	—	—
Orló	3 00 „	7 15 „	—	8 46 „	—	—

Eperjes—Bártfa:

Eperjes ind.	7 15 de	—	1 25 du	—	5 40 e	—
Bártfa érk.	9 15 „	—	3 35 „	—	7 25 „	—

Bártfa—Eperjes:

Bártfa ind.	—	5 30 r	1 10 du	—	7 50 e	—
Eperjes érk.	—	7 00 „	3 20 du	—	9 27 „	—

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	—	Hétfő, pént.	6 57 r	10 24 de	—	3 20 du	—
EPERJES. érk.	—	7 02 „	10 25 „	—	3 25 „	—	—
EPERJES. ind.	4 45 r	7 10 de	10 35 de	11 40 de	3 52 „	6 45 e	—
Abos érk.	5 17 „	7 41 „	11 01 „	12 13 du	4 19 „	7 18 „	—
Abos ind.	5 25 „	7 50 „	10 11 „	12 26 du	4 25 „	7 30 „	—
Margitfalu érk.	6 03 „	8 41 „	1 47 „	1 00 „	5 09 „	8 04 „	—
Göticsbánya	6 50 „	9 20 „	3 00 „	3 00 „	5 55 e	8 45 „	—
Szabolcsbánya	9 20 „	11 40 „	5 25 „	5 25 „	9 40 „	—	—
Szepesolási	6 44 „	9 17 „	2 27 „	1 25 „	5 48 „	8 30 „	—
Váralja	8 10 „	10 45 „	3 10 „	3 10 „	6 25 „	9 05 „	—
Igló	7 25 „	9 52 „	3 08 „	1 52 „	6 20 „	8 56 „	—
Lécs	8 15 „	10 35 „	4 30 „	2 30 „	7 30 „	9 50 „	—
Poprád	8 15 „	10 50 „	4 20 „	2 30 „	7 19 „	9 32 „	—
Csorba	9 03 „	11 36 du	5 04 „	3 20 „	8 08 „	—	—

Szepesség felől érkezik a vonat:

Csorba ind.	5 57 r	7 55 „	11 37 de	2 28 du	5 05 du	7 30 e	10 07 „
Poprád	6 30 „	8 35 „	12 20 du	2 03 „	5 45 „	8 20 „	10 40 „
Igló	7 03 „	9 30 „	1 25 „	3 38 „	6 53 e	9 08 „	11 15 „
Szepesolási	7 28 „	10 04 „	2 05 „	4 09 „	7 32 „	9 38 „	11 42 „
Margitfalu	7 50 „	10 35 „	2 36 „	4 23 „	8 07 „	10 05 „	12 07 „
Abos érk.	8 21 „	1 117 „	3 19 „	4 54 „	8 48 „	10 41 „	12 40 „
Abos ind.	8 31 „	1 24 du	3 24 „	5 00 „	11 08 „	11 08 „	—
EPERJES érk.	9 00 „	1 09 „	3 51 „	5 27 „	11 40 „	11 40 „	—
.. megálló	—	1 35 „	—	—	—	—	—

Dr. Obetkó Dezső távollétében a szerkesztésért felelős: Níkelszky Zoltán. Kiadótulajdonos: Kösch Árpád.

NYILTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közsvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik. A forrás kiváló tulajdonságai: Húgyhajtó hatása. Kellemes ízű. Vasmentes. Könnyen emészthető. Teljesen tiszta. Állandó összetételű.

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital. Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
1/4 „	40 „
1/4 „	48 „

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackzó: a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
1/4 „	7 „
1/4 „	9 „

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

FIGYELEM! Magánosok-, szállodák-, butor-kereskedők- és asztalosoknak!

Elsőrendű vas- és fakeretű sodrony-ágybetéteket és meglevő kitárgult, laza betétek helyett újakat, avagy régi keretekben új tonatot készit előnyös árak mellett

GURSZKY JÓZSEF
fém- és vasműves

KASSÁN, Ferencz József-tér 14. szám. Telefon-szám: 347.
Ezenkívül vállal minden célra szolgáló sodronykerítést, díszes és egyszerű kivitelben, és kavicsrosták készítését.

SZULTÁN

BÓRÉS DÚS LITHION FORRÁS

KIVÁLÓ VEGYŐSSZETÉTELŰ

Osers és Bauer kizárólagos MOTORGYAR
Wien, XX., Dresdnerstr. 51-53a.
Magyarországi fióktelep:
Bpest, VI., Podmaniczky-u. 18.

BENZIN-LOKOMOBIL
cséplőszerelevények a legszolidabb kivitelben.

Benzinmotorok! Szívógázmotorok!
A jelenkor legolcsóbb üzemereje, — 3 fillér üzemköltség óra löerőnkint.
Több száz telep üzemben — Elsőrendű, szolid gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.
Benzin-lokomobil cséplőszerelevények a többek között a következőkkel tekinthetők meg üzemben:
16. Rehody Pál, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferencz, Berczel, Szabolcs m., 4 HP, Jeszó Mihály, Csemernye, Varannó mellett, 8 HP, Dörner Károly, Nagyazar, Gálszecs mellett, 10 HP, Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berczel, Patroha mellett, 4 HP. cséplőszerelevény.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Köszönettel s díszesen felszerelt * Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA || **PAPIRRAKTÁRA**

EPERJESÉN.

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intévelek, czímkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnomással. ooo

Pénzintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérleg számlák, üzleti könyvek (szines vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Bármely hirlapra előfizetések közvetítése.

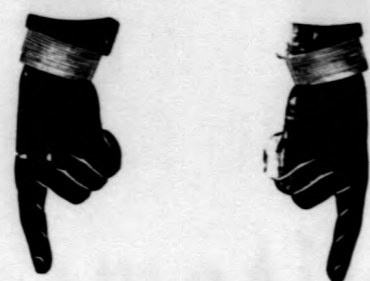
Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítás, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és csinos kiállítás. Különlegesség könyvnyomdai színyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók izléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítás. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készitendő nyomtatványokról — postafordultával.

Kozmetikai gyógyintézet

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 4. sz., I. em.
Alapított 1892.

Az intézet az emberek szépítésével foglalkozik. A beteges, hibás bőrt meggyógyítjuk. Az elhanyagolt, elromlott bőrt helyreállítjuk. A csúnyát megszüntítjük. A szépet konzerváljuk, hogy mindig szép maradjon. Orrtot, fület, kezet, lábat, kebleket formássá teszünk. Az arcvonásokat finomítjuk, fiatalítjuk. A pusztuló haját megmentjük, a fölösleges hajnövést örökre kikapcsoljuk. Minden elképzelhető szépséghibát jóállás mellett gyógyítunk. Honoráriumot csak siker esetén fogadunk el. Az intézet föl van szerelve a komoly orvosi kozmetika és a modern szépségápolás minden hathatós eszközével. Nem csodaszereket dolgozunk, nem sminkeléssel kezelünk, hanem kipróbált gyógyszerekkel és tudományos eljárásokkal. A kik az intézetet nem látogathatják, azoknak saját szépségcsereiket ajánljuk. Hogy szereink ártalmatlanok, arról orvosaink garantálnak. Hogy szereink biztos hatásúak, azt — aránylag csekély reklám mellett — óriási forgalmunk bizonyítja, mert a közönség egymásközt dicséri és ajánlja azokat. Intézetünk főorvosának — dr. Jutassy József bőrgyógyász, egészségtan-tanár úrnak — ideája szerint szépségcsereinkből, az ismert szépségcserekből megfelelőleg, ötféle készletet állítottunk össze, ezek:

Bőrápoló-készlet. A díszes dobozban van egy dr. Jutassy-féle *Kozmetikus-szappan*, egy dr. Jutassy-féle *Kozmetikus-kenőcs* és egy dr. Jutassy-féle *Arccmasszírozó-készülék*, illusztrált használati utasítással. — Szolgálat kényes, érzékeny, száraz, petyhüdt, ráncosodó, durva, hámló, libabőrös, sömörös bőr ápolására és szépítésére. — Ára 5 korona.

Bőrgyógyító-készlet. A díszes dobozban van egy mitesszeryomó-készülék, egy dr. Jutassy-féle *Gyógy-szappan*, egy dr. Jutassy-féle *Arctetj* és egy dr. Jutassy-féle *Bőr-árgyógyó*. — Ezen szerek a zsíros, fényes arc ápolására szolgálnak. Gyógyítják a bőrt (mitesszer), a pattanásokat (vimmerli), a bőrlikacsokat (pórus), a túlságos izadást, a vörös orrot, vörös kezet és fagyási foltokat. Kimerítő használati utasítással — ára 5 korona.

Bőrtisztító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle *Arctetj* és egy dr. Jutassy-féle *Szeplőkencs*. — Ezek a szerek gyöngöden kopatják a felső bőrt s ezáltal elmulasztanak minden barna foltot és hófehérré teszik a bőrt az elszáradt, napcsütt, lebarant arcon és kézen. Szeplőt és májfoltot gyökeresen elmulaszt. Kimerítő használati utasítással — ára 5 korona.

Bőrhámlasztó-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle *Hámlasztó* és egy dr. Jutassy-féle *Hámlasztó-kenőcs*. — Ezek a szerek erősen és gyorsan lehámlasztják a felső bőrt és vele minden tisztatlanságot. Az egyetlenen bőr megsimul tőlük, a kerges bőr megpuhul. Sikeresen lehet használni régi nagy bőrpórusok, pattanások utányomai, himlőhely és sebhely simítására. Lencsek és szemölcsök ellen, továbbá régi makacs májfoltok ellen. Alapos használati utasítással — ára 5 korona.

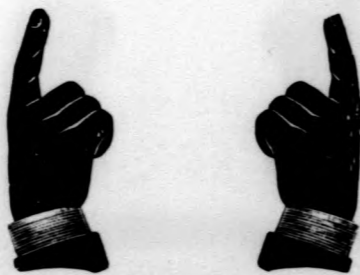
Hajgyógyító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle *Hajszesz* és egy dr. Jutassy-féle *Hajmasszírozó-készülék* a fejbőr erősítésére, edzésére. — Ezen eljárás megállítja a zsírosságtól, hajkorpatól és ragálytól származó haj hullást, megszünteti a hajtréset (hajmoly) s forszirozza a hajnövést. A haját nem őszíti. — Használati utasítással — ára 5 korona.

Egyszerre több készlet használható.

Minden készlethez mellékelve van dr. Jutassy „Szépség-ápolás” című könyve. A készletek vásárolhatók vagy postán rendelhetők ezen a címen:

**KOZMETIKAI
GYÓGYINTÉZET**
ELÁRÚSÍTÓ-OSZTÁLY

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 4. sz., I. em.

482—1909. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti kir. ker. és váltótörvényszéknek 1908 évi 68.314. sz. végzése folytán dr. Rigócz Kálmán ügyvéd által képviselt Szállítványozási és iparbank r.-t. felperes részére 3750 kor. tökekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt és 1268 kor.-ra becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbíró 1909. V. II. 190/13. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Eperjesen (Fő-utca 135 sz ház I. emeletén) leendő megtartására határidőül 1909. augusztus 23-ik napjának délutáni 3 órája kitéztek, a mikor a bírósággal lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Felhívjuk mindazok, kik az előtérvezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1909. július 27.

Spanyi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

AKAR ÖN ÖNÁLLÓ LENNI?

Dús, jövedelmező képviseletet szerezhet előkelő intézettől. :: :: :: ::

Ajánlatok *Blockner I.* hirdető-irodájába, Budapest, Sütő-utca, «Önálló 70» jellege alatt küldendők.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik. Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasárú- és háztartási cikkekkel árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

— Képes prospektus ingyen és bérmentve. —

ROPS Fémárú Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váczi-út 74 21. sz.

Helybeli elárúsítók:

Dahlström Károly, Luchs Ede és Társa.

A legjobb bőrfényesítő

Egyedüli gyártója:
Székely és Társa Kassa

3762—1909. számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

A zborói Rákóczi-kastélynak gyermekinter-nátussá való átalakításánál szükséges villamosvilágítás berendezési munkálatok teljesítésére és az ezekkel kapcsolatos szállításokra ezennel nyilvános árlejtést hirdetek.

1. Az árlejtésben résztvehetnek mindazok a szakértő hazai iparosok és vállalkozók, a kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2. Ajánlattevők tartoznak egységárait s az ezek alapján kiszámított vállalati végösszeget a díjtalanul rendelkezésükre bocsátott ajánlati ívekbe bejegyezni, megjegyezvén, hogy e célra csakis a kibocsátott ajánlati ívek használhatók.

3. Az egykoronás bélyeggel ellátott, pecsétel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok közvetlenül vagy posta útján legkésőbb 1909. évi augusztus hó 30-ikának d. e. 10 órájáig a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál nyújtandók be. Később érkezett, vagy távirati úton küldött ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4. A beadott ajánlatok 1909. évi augusztus hó 30-ikán déli 12 órakor fognak a kiküldött bizottság által a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál nyilvánosan felbontatni.

5. Ajánlattevők tartoznak az általános feltételek 6. §-ában előírt, az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bántpénzt, az ott körülírt módokozatok és kikötések mellett, bármely kir. adóhivatali vagy állampénztárnál, vagy a tótsóvári m. kir. erdőhivatal házipénztáránál befizetni s az erről szóló letét-nyugtát, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatát, esetleg a bántpénz összegéről szóló postai feladó-vevényt az ajánlathoz csatolni. Készpénz vagy érték-papír az ajánlathoz nem csatolható.

6. A tótsóvári m. kir. erdőhivatal fenntartja azt a jogát, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson s egyik vagy másik munkát teljesen visszavonhassa.

7. A munkálatokra vonatkozó általános, részletes s különleges feltételek, a szerződés-tervezet, valamint a jóváhagyott tervek Tótsóvárt a m. kir. erdőhivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Ugyanott szolgáltatnak ki az ajánlati ívek, az ajánlathoz aláírva felcsatolandó árlejtési feltételek és tervmásolatok is.

8. Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtása előtt a tótsóvári m. kir. erdőhivattal összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

9. A kastély belső helyiségeiben a villamosvezetékek és lámpatestek szerelése és elhelyezése 1909. évi október hó 31-ikéig, a gépház s áramfejlesztő-telep (dynamó, kapcsoló-tábla, akkumulátor-telep) berendezése 1910. évi április hó 30-ikéig teljesen befejezendő s ezen napon a berendezés rendeltetésének üzemképes állapotban átadandó.

Tótsóvár, 1909. július hó 10.

M. kir. erdőhivatal.

Azonnal vagy november 1-jétől bérbeadó

modern úri-lakás

≡ Eperjesen, a Fő-utca 42. sz. ház Kossuth Lajos-utcai első emeletén. ≡

A lakás áll: 6 szoba, előtér, fürdő, angol-closet, konyha, cselédszoba, kamarából és hozzávaló pincze- és fakamarából. Mosókonyha a házban. Vízvezeték és villamosvilágítás már bevezetve.

Ugyanőt november 1-jétől egy kisebb 2-szobás lakás konyhával is bérbeadó.

